

Kod przedmiotu

EM1-26

Nazwa przedmiotu

Metodyka edukacji muzycznej

Kierunek

Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej

Zakres

Edukacja muzyczna z prowadzeniem zespołów

Animacja i edukacja muzyczna

Typ studiów

Studia stacjonarne I stopnia

Wymagania wstępne

Wymagania wstępne sprecyzowane są w *Informatorze dla kandydatów na I rok studiów I stopnia*

Wymagania końcowe

Zaliczenie ze stopniem w formie ustnej obejmujące zakresem treści kształcenia przewidziane dla przedmiotu, przygotowanie zajęć dla dzieci.

Cele przedmiotu

- przygotowanie studenta do prowadzenia zajęć muzyczno-ruchowych w przedszkolu i wykonywania zawodu nauczyciela muzyki w edukacji wczesnoszkolnej (I etap edukacji)
- przygotowanie merytoryczne i praktyczne do realizacji zadań w zakresie edukacji muzycznej
- przekazanie podstawowego zasobu wiedzy z zakresu metodyki edukacji muzycznej
- rozwijanie umiejętności kreatywnego myślenia metodycznego i świadomego działania pedagogicznego – kształtowanie postaw refleksyjnego praktyka
- wypracowanie umiejętności korzystania z materiałów metodycznych
- zapoznanie ze współczesnymi systemami i koncepcjami edukacji muzycznej w Polsce i na świecie
- uświadomienie roli ruchu i innych form kontaktu dziecka z muzyką w jego rozwoju
- umiejętność przygotowywania scenariuszy zajęć
- wspieranie studenta w planowaniu i realizacji zadań o charakterze samorozwojowym

Treści kształcenia

- realizacja edukacji muzycznej w oparciu o podstawę programową wychowania przedszkolnego oraz podstawę programową kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej (Dz. U. z dnia 24 lutego 2017 r. poz. 356)

- współczesne systemy, koncepcje edukacji muzycznej i ich twórcy (m.in. John Curwen, Émile Jaques-Dalcroze, Zoltán Kodály, Carl Orff, Lidia Bajkowska, Edwin E. Gordon)
- podstawy metodyczne wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej
- istota, struktura i rozwój muzykalności – podstawowe zdolności muzyczne
- dostosowanie repertuaru muzycznego do wieku dziecka
- formy ekspresji muzycznej dziecka w przedszkolu i w młodszym wieku szkolnym
- zasady projektowania zabaw i ćwiczeń rytmiczno-umozaczniających dla dzieci
- poliestetyczne aspekty wychowania przez sztukę
- tradycja, obyczaje i obrzędy w edukacji dziecka (pojęcie wielkiej i małej tradycji)
- metody i techniki rozwijające twórczą aktywność dziecka i ucznia
- tworzenie szczegółowych konspektów zajęć
- cele edukacji muzycznej i przedmiotu *Muzyka* jako części ogólnych celów kształcenia i wychowania w przedszkolu oraz w klasach I-III szkoły podstawowej
- budowa i analiza wybranych programów nauczania z uwzględnieniem specyfiki przedmiotu na danym etapie edukacji
- warsztat pracy nauczyciela rytmiki w przedszkolu i muzyki w szkole
- funkcje podręczników i kryteria ich wyboru dla ucznia klas I-III szkoły podstawowej

Zamierzone efekty uczenia się

Po ukończeniu pierwszego semestru nauczania przedmiotu *Metodyka edukacji muzycznej* na studiach I stopnia student:

w zakresie wiedzy zna i rozumie:

- literaturę muzyczną związaną z edukacją muzyczną uczniów oraz repertuar przeznaczony dla danej grupy wiekowej i metody analizy dzieła muzycznego **EM_W01**;
- podstawowe zasady dotyczące realizacji prac artystycznych związanych z edukacją w zakresie sztuki muzycznej **EM_W02**;
- piśmiennictwo dotyczące edukacji muzycznej, zarówno w aspekcie historii metodyki, jak też jej obecnej kondycji (dotyczy to także Internetu i e-learningu) **EM_W05**;
- sposoby docierania do niezbędnych informacji (książki: literaturę metodyczną, programy nauczania i podręczniki do nauczania muzyki, nagrania, materiały nutowe, śpiewniki, Internet) na temat tendencji rozwojowych edukacji muzycznej w zakresie sztuki muzycznej **EM_W06**;
- wzajemne relacje zachodzące pomiędzy teoretycznymi i praktycznymi elementami studiowanego kierunku **EM_W10** i sposoby przenoszenia ich na praktyczne potrzeby rodzące się w pracy z uczniami;
- podstawę programową wychowania przedszkolnego oraz przedmiotu: muzyka, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu na poszczególnych etapach edukacyjnych, przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania lub prowadzonych zajęć oraz kompetencje

kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć **D.1/E.1.W.2;**

- integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału **D.1/E.1.W.3;**
- konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla edukacji muzycznej lub zajęć muzycznych **D.1/E.1.W.5;**
- organizację pracy w klasie szkolnej i grupach: potrzebę indywidualizacji nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy specyficzne dla edukacji muzycznej i przedmiotu: muzyka lub rodzaju zajęć: wycieczki, zajęcia terenowe, doświadczenia i konkursy oraz zagadnienia związane z pracą domową **D.1/E.1.W.7;**
- rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej; ocenianie i jego rodzaje: ocenianie bieżące (w tym ocenianie kształtujące), semestralne i roczne, ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne; funkcje oceny **D.1/E.1.W.10;**
- sposoby konstruowania testów, sprawdzianów oraz innych narzędzi przydatnych w procesie oceniania uczniów w ramach przedmiotu: muzyka **D.1/E.1.W.11;**
- diagnozę wstępną grupy uczniowskiej i każdego ucznia w kontekście nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów; potrzebę kształtowania pojęć, postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy; metody i techniki skutecznego uczenia się; metody strukturyzacji wiedzy oraz konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności **D.1/E.1.W.12;**
- znaczenie rozwijania umiejętności osobistych i społeczno-emocjonalnych uczniów: potrzebę kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów oraz budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów, a także kształtowania kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych **D.1/E.1.W.13;**
- warsztat pracy nauczyciela; właściwe wykorzystanie czasu lekcji przez ucznia i nauczyciela; zagadnienia związane ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości kształcenia oraz jej ewaluacją, a także z koniecznością analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej **D.1/E.1.W.14;**
- potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się muzyki i nawyków systematycznego uczenia się (oraz ćwiczenia), korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy **D.1/E.1.W.15;**
- znaczenie ruchu w rozwoju muzycznym dziecka;
- teoretyczne i metodyczne zagadnienia z zakresu edukacji dziecka w przedszkolu i w młodszym wieku szkolnym oraz współczesne systemy wychowania muzycznego

- zagadnienie lekcji jako jednostki dydaktycznej oraz jej budowę, sztukę prowadzenia lekcji, a także style i techniki pracy z uczniami;
- konieczność projektowania działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów, w szczególności możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się, a także potrzebę i sposoby wyrównywania szans edukacyjnych, znaczenie odkrywania oraz rozwijania predyspozycji i uzdolnień;
- znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: metody porozumiewania się w celach dydaktycznych - sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową oraz zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu;
- projektowanie ścieżki rozwoju i awansu zawodowego nauczyciela;

w zakresie umiejętności potrafi:

- tworzyć i realizować własne koncepcje zajęć muzycznych **EM_U01**;
- wykorzystywać wiedzę dotyczącą podstawowych kryteriów stylistycznych wykonywanych utworów **EM_U04**;
- swobodnie w formie ustnej i pisemnej wypowiadać się na temat interpretowania, tworzenia i odtwarzania muzyki oraz na temat kwestii dotyczących szeroko pojmowanych tematów ogólnohumanistycznych **EM_U15**;
- umiejętnie radzić sobie z sytuacjami stresowymi wynikającymi z samodzielnego prowadzenia lekcji muzyki i występów publicznych uczniów **EM_U17**;
- umiejętnie dostosować prezentację artystyczną do specyficznych wymagań uczniów i warunków towarzyszących wykonaniu **EM_U18**;
- praktycznie zastosować wiedzę dotyczącą podstawowych koncepcji pedagogicznych, dającą kwalifikacje do nauczania w zakresie swej specjalności na poziomie podstawowym edukacji muzycznej **EM_U20**;
- identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi **D.1/E1.U1**;
- identyfikować powiązania treści edukacji muzycznej lub prowadzonych zajęć muzycznych z innymi treściami nauczania **D.1/E1.U3**;
- dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów **D.1/E1.U4**;
- dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne **D.1/E1.U7**, interpretować i oceniać programy nauczania i podręczniki szkolne oraz posługiwać się kryteriami ich wyboru;
- rozpoznać typowe dla edukacji muzycznej lub prowadzonych zajęć muzycznych błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym **D.1/E1.U10**;
- przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia **D.1/E1.U11**;
- zaprojektować działania służące integracji grupy przedszkolnej lub klasy szkolnej;
- analizować własne działania pedagogiczne;

w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:

- spełniania misji społecznej absolwenta kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej **EM_K01**;
- organizacji własnej i zespołowej pracy wykazując się wewnętrzną motywacją **EM_K03**;
- świadomego kontrolowania swoich emocji i zachowań **EM_K06**;
- samooceny (świadomego dokonywania oceny własnych kompetencji i doskonalenia umiejętności w trakcie działalności pedagogicznej), jak też do budowania konstruktywnej krytyki w obrębie działań muzycznych, artystycznych oraz w obszarze szeroko pojmowanej kultury **EM_K09**;
- do rozwiązywania problemów dotyczących szeroko pojętych prac projektowych, jak również własnych działań artystycznych w zorganizowany sposób **EM_K13**;
- adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów **D.1/E.1.K1**;
- popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym **D.1/E.1.K2**;
- kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów oraz zbiorowego muzykowania **D.1/E.1.K5**.

Formy kształcenia

Wykład grupowy zintegrowany z ćwiczeniami z wykorzystaniem metod: praca metodą PBL (Problem-Based Learning), studium przypadku (Case Teaching), dzielenie wiedzą (Peer Learning).

Nakład pracy studenta niezbędny do osiągnięcia zamierzonych efektów uczenia się

Rok	I		II		III	
Semestr	I	II	III	IV	V	VI
Punkty ECTS	3	-	-	-	-	-
Ilość godzin w tygodniu	3	-	-	-	-	-
Rodzaj zaliczenia	sk	-	-	-	-	-
Legenda	sk – zaliczenie ze stopniem komisyjne					

Kryteria oceny

Przy ocenianiu studenta brane są pod uwagę następujące elementy:

- wiedza dotycząca omówionego materiału
- znajomość dostępnych materiałów metodycznych oraz śpiewników
- umiejętność zaprojektowania przekazu muzycznego dostosowanego do okoliczności
- opracowanie konspektu lekcji i zajęć muzyczno-ruchowych na zadany temat
- samodzielność w działaniach na rzecz upowszechniania muzyki
- umiejętność przeprowadzenia zajęć z uczniami danego etapu (przedszkole oraz klasy 1-3)

Literatura przedmiotowo-metodyczna

Podstawa programowa

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z dnia 24 lutego 2017 r. poz. 356)

Programy

- Banasik D., Kucharska D., Pawłowska-Niedbała A., Pietrzak M., Wilkos E., *Szkoła za rok. Program wychowania przedszkolnego – roczne przygotowanie do szkoły* (2016).
- Kucharska D., Pawłowska-Niedbała A., Sikora-Banasik D., Świącicka J., Wilkos E., *Program wychowania przedszkolnego „Od zabawy do nauki”* 2016.
- Nowak-Grobelska K., Pilecka B., *Program wychowania przedszkolnego „Jestem częścią świata”*.

Literatura uzupełniająca

- Brzozowska-Kuczkiewicz M., *Emil Jaques-Dalcroze i jego Rytmika*, Warszawa 1991.
- Burowska Z., *Współczesne systemy wychowania muzycznego*, Warszawa 1976.
- Dąbrowska G., *Tańczcie dobrze*, Warszawa 1991.
- Dymara B., *Dziecko w świecie muzyki*, Kraków 2000.
- Jacques-Dalcroze E., *Pisma wybrane*, Warszawa 1992.
- Kisiel M., *Muzyka w zintegrowanej edukacji wczesnoszkolnej. Studium metodyczno-badawcze*, Katowice 2005.
- Klim-Klimaszewska A., *Pedagogika przedszkolna. Nowa podstawa programowa*, Warszawa 2012.
- Krauze-Sikorska H., *Edukacja przez sztukę. O edukacyjnych wartościach artystycznej twórczości dziecka*, Poznań 2006.
- Kulikowska K., *Zabawy muzyczne, piosenki i tańce w przedszkolu i szkole*, Płock 2009.
- Lipska E., Przychodzińska M., *Muzyka w nauczaniu początkowym. Metodyka*, Warszawa 1991.
- Ławrowska R., *Muzyka i ruch*, Warszawa 1991
- Ławrowska R., *Rytm, muzyka, taniec w edukacji*. Kraków 2005.
- Malko D., *Metodyka wychowania muzycznego w przedszkolu*, Warszawa 1988.
- Podolska B., *Dźwięczące wiersze*, Kraków 2008.
- Podolska B., *Muzyka w przedszkolu*, Kraków 2008.
- Podolska B., *Rytmika dla dzieci*, Kraków 2018.
- Przychodzińska M., *Słuchanie muzyki w klasach I-III*, Warszawa 1988.
- Siemkowicz J., *Ćwiczenia muzyczno-ruchowe. Poradnik metodyczny*. Warszawa 1973.
- Skowrońska-Lebecka E., *Dźwięk i gest*. Warszawa 1984.
- Smoczyńska U., *Kalendarz muzyczny w przedszkolu*, Warszawa 2012.

- Smoczyńska U., *Podajmy sobie ręce...*, Warszawa 2004.
- Smoczyńska-Nachtman U., *Muzyka dla dzieci: umuzykalnienie według koncepcji Carla Orffa*, Warszawa 1992.
- Smoczyńska-Nachtman U., *Zabawy i ćwiczenia przy muzyce*, Warszawa 1980.
- Stasińska K., *120 lekcji muzyki w klasach 1-3*, Warszawa 1999
- Trzos P.A., *Umiejętności audiacyjne uczniów na etapie edukacji wczesnoszkolnej*, Bydgoszcz 2018.
- *Różne formy tańców polskich*, red. Ostrowska I., Warszawa 1980.
- Wacławczyk A., *Ćwiczenia rytmiczne dla dzieci*
- Weiner A., *Kompetencje muzyczne dzieci w młodszy wieku szkolnym. Determinanty, zależności, perspektywy rozwoju*, Lublin 2010.

Język wykładowy

polski, angielski

Prowadzący

wykl. Olivia Kaczyńska